

Polityka Gromadzenia Zbiorów

Chorzów 2022

Załącznik nr 1
do Zarządzenia nr 25/2022
Dyrektora Muzeum Hutnictwa
w Chorzowie
z dnia 21.04.2022 r.

Historia kolekcji Muzeum Hutnictwa

Kolekcja Muzeum Hutnictwa stanowi sumę działań muzeów funkcjonujących na terenie Świętochłowic, Bytomia i Chorzowa od 1925 roku.

Z początkami tworzenia chorzowskich zbiorów muzealnych jest związany polski działacz, folklorysta, muzealnik Stanisław Wallis (1895-1957). Do 1957 roku pełnił on funkcję kustosza i dyrektora muzeum, które kilkakrotnie zmieniało nazwę i lokalizację.

Pierwszą instytucją opartą o zbiory historyczno-etnograficzne Stanisława Wallisa oraz jego ojca Łukasza było powołane 12 maja 1925 roku Muzeum Powiatowe w Świętochłowicach. W 1935 roku jego zbiory zostały przeniesione do Chorzowa, stając się kolekcją Muzeum Ziemi Bytomskiej. W okresie II wojny światowej działalność muzeum została zawieszona. Zniszczeniu i rozproszeniu uległa część obiektów muzealnych oraz inwentarze.

W 1950 roku Muzeum Ziemi Bytomskiej zostało przemianowane na Muzeum w Chorzowie. W wyniku decyzji politycznych, w latach 1952-1959 chorzowskie muzeum stanowiło Oddział Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu.

Od 1957 roku funkcję kierownika, a następnie dyrektora muzeum objął Janusz Modrzyński (1925-2018). Za jego sprawą kontynuowano prace nad rozwojem kolekcji numizmatyczno-falerystycznej, która obecnie nie ustępuje wartości i liczebności czołowym kolekcjom w Polsce. Dokumentując historię obszaru współczesnego Chorzowa gromadzono różnego typu obiekty, które tworzą kolekcję historii. W latach 60. XX w. zainicjowano zakupy sztuki współczesnej powiązanej z tematyką przemysłową oraz życiem na Górnym Śląsku. Kontynuowano także budowę

biblioteki muzealnej, na którą składają się liczne publikacje regionalne oraz przekazy z katowickiej Zbiornicy Księgozbioru Zabezpieczonego. Istotnym zasobem muzeum są XV-XVIII wieczne starodruki oraz bogate archiwum rodziny Wallisów.

Nowym etapem w rozwoju zasobu muzealnego chorzowskiego muzeum była decyzja o tworzeniu muzeum hutnictwa na terenie Huty „Królewskiej”, „Kościszko” w drugim dziesięcioleciu XXI wieku. Rozpoczęto poszerzanie chorzowskiego zasobu opowiadającego historię przemysłu hutniczego o dodatkowe obiekty z terenu Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. W 2013 roku Muzeum w Chorzowie przejęło zasób Muzeum Zakładowego Huty „Batory”. W następnych latach podejmowano działania mające na celu przejęcie obiektów z likwidowanych przyzakładowych Izb Pamięci, np. Huty „Kościszko” czy Elektrowni w Chorzowie.

Kolejnym krokiem było rozpoczęcie funkcjonowania Muzeum Hutnictwa, które wraz z Muzeum w Chorzowie kontynuowało tworzenie odrębnej kolekcji skupiającej się na obiektach reprezentujących dziedzictwo materialne i niematerialne hutnictwa żelaza i stali doby rewolucji przemysłowej.

Z początkiem 2022 roku, w wyniku połączenia Muzeum Hutnictwa z Muzeum w Chorzowie, dotychczasowy zasób muzealny dwóch instytucji został scalony.

Obecnie muzeum gromadzi i przechowuje zbiory w dwóch budynkach. W dawnej elektrowni Huty „Królewskiej” przy ul. Metalowców 4a oraz w siedzibie Oddziału Historii Miasta i Regionu przy ul. Powstańców 25 w Chorzowie.

Charakterystyka i kierunki rozwoju kolekcji

Kolekcja Muzeum Hutnictwa składa się z obiektów, które można zakwalifikować jako zbiory historii, fotografii, archiwaliów, numizmatyki, sztuki, etnografii, techniki, przyrody i innych.

Określając główne kierunki rozwoju kolekcji uznano, że każde pozyskanie nowego obiektu powinno wypełniać przynajmniej jedno z poniższych kryteriów:

- dziedzictwo materialne i niematerialne hutnictwa doby rewolucji przemysłowych;
- śląskość wyznaczona przez tematykę lub proveniencję obiektu.

Do kolekcji muzealnych przyjmowane są pojedyncze obiekty, spuścizny oraz inne kolekcje.

Uznając powyższe kryteria Muzeum oraz dziedzictwo łączonych instytucji tworzy następujące kolekcje:

Kolekcja Przemysłowa – obiekty dokumentujące materialne dziedzictwo przemysłu, ze szczególnym uwzględnieniem hut żelaza i stali;

Kolekcja Numizmatyczna – dokumentująca rozwój środków płatniczych;

Kolekcja Medalierska – zasób odznaczeń i medali;

Kolekcja Historyczna – zbiór artefaktów dokumentujących przeszłość, między innymi: sztandary, militaria, kartografia, sfragistyka, przedmioty pamiątkowe, plakaty, afisze, druki ulotne, pocztówki, itp.;

Kolekcja Fotograficzna – zasób zdjęć, albumów i negatywów;

Kolekcja Etnograficzna – dokumentująca materialne i niematerialne dziedzictwo mieszkańców terenów współczesnego Chorzowa i regionu oraz niematerialne dziedzictwo przemysłu ze szczególnym uwzględnieniem hut żelaza i stali

Kolekcja Sztuki – malarstwo, grafika, rzeźba i rzemiosło artystyczne w szczególności sposób uwzględniające tematykę przemysłowo-historyczną, w tym twórczość śląskich i chorzowskich artystów;

Kolekcja Starodruków – książki drukowane przed 1800 r.;

Kolekcja Archiwalna – zasób dokumentów historycznych.

Proces pozyskiwania obiektów i kwalifikacja obiektów do kolekcji

Pozyskiwanie obiektów odbywa się poprzez zawarcie odpowiedniej umowy w formie pisemnej, która jest monitorowana przez pracownika muzeum. Wszelkiego rodzaju propozycje darowizny lub sprzedaży obiektu podlegają ocenie pod kątem zgodności z Polityką Gromadzenia Zbiorów.

Decyzję o zakwalifikowaniu obiektów do zbiorów muzeum podejmuje kolegiąlnie Komisja Zakupów i Wyceny Darów.

Przeniesienie prawa własności oraz ewentualnych majątkowych praw autorskich i pokrewnych następuje w formie pisemnej.

W przypadku negatywnego rozpatrzenia oferty darowizny lub sprzedaży, obiekty znajdujące się na terenie Muzeum zostaną zwrócone do oferenta.

Muzeum działa w oparciu o szczegółowe zapisy brytyjskiego standardu Spectrum rekomendowanego przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów.

Ewaluacja

Polityka Gromadzenia zbiorów jest zatwierdzana przez dyrektora muzeum na podstawie zarządzenia. Podlega ona okresowej ocenie minimum co 5 lat połączonej z możliwością modyfikacji zgodnych ze statutem Muzeum Hutnictwa w Chorzowie oraz jego misją.